

Semàntica i Pragmàtica de l'Espanyol

Codi: 100585

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500248 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	2	2
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	3	0
2501801 Estudis de Català i Espanyol	OT	4	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	3	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	4	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	3	0
2501857 Estudis de Francès i Espanyol	OT	4	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	3	0
2501910 Estudis d'Anglès i Espanyol	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Carlos Subirats Ruggeberg

Correu electrònic: Carlos.Subirats@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Prerequisits

Dado que el estudiante ha demostrado haber adquirido las competencias básicas mediante la obtención de los créditos correspondientes a las asignaturas de formación básica, deberá ser capaz de expresarse con corrección oralmente y por escrito. Por esta razón, los eventuales errores ortográficos y de expresión que el estudiante pudiera cometer en la realización de las actividades evaluables previstas en esta asignatura comportarán un descenso de la puntuación en la calificación final.

Las actividades, prácticas y trabajos presentados en la asignatura deberán ser originales y no se admitirá, bajo ninguna circunstancia, el plagio total o parcial de materiales ajenos publicados en cualquier soporte. La eventual presentación de material no original sin indicar adecuadamente su origen acarreará, automáticamente, la calificación de suspenso (0).

Objectius

Semàntica y pragmática del español forma parte de los 30 créditos obligatorios de la Materia Lengua española: sincronía, que el estudiante cursa en segundo y tercero de grado junto con otras asignaturas de lengua y literatura españolas. Esta asignatura tiene dos objetivos básicos. El primero de ellos consiste en introducir al estudiante en los temas centrales del estudio del significado denotativo. El segundo consiste en familiarizar al estudiante con aquellos aspectos del significado que tienen que ver con el uso del lenguaje.

Al finalitzar el curso, el estudiante deberá ser capaz de:

- o Conocer las obras de referencia básicas sobre Semántica y Pragmática.
- o Identificar qué aspectos del estudio del significado competen a la Semántica y qué aspectos competen a la Pragmática.
- o Conocer los vínculos existentes entre la Semántica, la Pragmática y otras disciplinas, tanto lingüísticas (Sintaxis, Lexicología y Morfología), como no lingüísticas (Filosofía, Lógica, Psicología y Sociología).
- o Dominar los conceptos y las herramientas básicas que capacitan para el análisis y la argumentación en Semántica y en Pragmática

Competències

Llengua i Literatura Espanyoles

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Català i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Espanyol i de Clàssiques

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis de Francès i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Estudis d'Anglès i Espanyol

- Analitzar els principals fenòmens de variació lingüística de l'espanyol (variació històrica, geogràfica, social i pragmàtica).
- Descriure l'estructura de la llengua espanyola i distingir-ne els aspectes sistemàtics i normatius.
- Emmarcar tipològicament els principals fenòmens de la llengua espanyola i relacionar-los amb fenòmenos similars d'altres llengües romàniques.
- Identificar el component de la gramàtica al qual pertanyen els fenòmens lingüístics bàsics de l'anàlisi de la llengua espanyola (fonètica, fonologia, morfologia, sintaxi, lèxic, semàntica i discurs).
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les estructures lingüístiques de l'espanyol.
2. Aplicar les tècniques de descripció i anàlisi de peces discursives.
3. Construir textos normativament correctes.
4. Definir els conceptes de competència semàntica i pragmàtica
5. Definir els conceptes de competència semàntica i pragmàtica.
6. Distingir la variació geogràfica des dels diferents nivells d'anàlisi lingüística.
7. Fer prediccions i inferències sobre el contingut d'un text.
8. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
9. Identificar correctament les unitats lingüístiques.
10. Identificar els errors normatius, estilístics o argumentatius d'un text.
11. Identificar els factors pragmàtics que condicionen l'ús de les diverses estructures lingüístiques.
12. Identificar les relacions paradigmàtiques i sintagmàtiques entre les diferents unitats lingüístiques.
13. Interpretar, a partir d'un text, el significat de les paraules desconegudes.
14. Interpretar la paraula des dels diferents nivells d'anàlisi lingüística.
15. Relacionar la competència pragmàtica amb la variació geogràfica i social.
16. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.

Continguts

Fundamentos

- Palabras y locuciones. Unidades léxicas simples y locutivas. Ambigüedades léxicas y sintácticas. Polisemia y palabras polisémicas. Acepciones. Acepciones excluyentes y diferencias semánticas unificables. La indisociabilidad de la pragmática y la semántica.
- Tipos de relaciones semánticas entre unidades léxicas: hiponimia/hiperonimia, meronimia/holonimia, y sinonimia y antonimia. Características semánticas generales de los distintos tipos de unidades léxicas.

Semántica cognitiva

- Crítica al realismo objetivista de la lingüística tradicional, estructural y generativista: la teoría clásica de la categorización. La teoría de los prototipos. El significado como una construcción. La semántica de marcos. El proyecto de investigación FrameNet Español.
- Metonimia conceptual. Relaciones conceptuales entre clases de entidades o eventos, pertenecientes al mismo dominio semántico. Metonimias y acepciones: deficiencias de la lexicografía española. La metonimia en imágenes y vídeos. Metáforas construidas a partir de metonimias.
- Metáfora conceptual y expresiones lingüísticas metafóricas. La metáfora conceptual como conjunto de proyecciones (mappings). Metáforas y acepciones: confusión en la lexicografía española.

Metodologia

El aprendizaje de esta asignatura por parte del alumno se distribuye de la manera siguiente:

- Actividades dirigidas (35%). Estas actividades se dividen en clases magistrales y en prácticas dirigidas por el profesor, en donde se combinarán la explicación teórica, la resolución de ejercicios y la discusión de todo tipo de textos.
- Actividades supervisadas (10%). Se trata de tutorías programadas por el profesor, dedicadas a la corrección y al comentario de problemas relacionados con los diferentes niveles de análisis lingüístico.
- Actividades autónomas (50%). Estas actividades incluyen tanto el tiempo dedicado al estudio personal como el dedicado a la realización de reseñas, trabajos, comentarios analíticos y el dedicado a la preparación de presentaciones orales.
- Actividades de evaluación (5%). La evaluación de la asignatura se llevará a cabo mediante pruebas escritas.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Clase magistral	26,25	1,05	4, 9
Resolución de ejercicios	26,25	1,05	3, 4, 7, 8, 9
Tipus: Supervisades			
Lectura crítica de los textos de apoyo	6	0,24	7, 13
Supervisión y resolución de ejercicios	9	0,36	3, 4, 7, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Lectura de la bibliografía	18,5	0,74	7, 13
Preparación de ejercicios	38	1,52	7, 9, 13

Avaluació

A. Para aprobar la asignatura:

1. El alumno debe realizar dos actividades evaluables:

- Actividad de evaluación de los conocimientos de Semántica (50%).
- Actividad de evaluación de los conocimientos de Pragmática (50%).

y obtener una media igual o superior a 5.

B. El alumno obtendrá la calificación de no evaluable cuando únicamente se haya presentado a una de las dos pruebas evaluables arriba mencionadas.

C. Criterios de revaluación

- Los alumnos que no hayan superado una de las dos pruebas evaluables antes mencionadas podrán presentarse a la revaluación de la prueba no superada en la fecha prevista por la Facultad.
- Para poder optar a la revaluación, el alumno debe haberse presentado a las dos pruebas evaluables mencionadas arriba.
- No se puede revaluar todo el curso: únicamente se permite revaluar una de las dos pruebas.

E. Criterios de evaluación

Para superar la asignatura se considera imprescindible el dominio de la normativa; por lo tanto, a la hora de evaluar las actividades arriba mencionadas, se penalizarán los errores ortográficos, el uso incorrecto de los signos de puntuación, los errores léxicos y los errores morfosintácticos.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Actividad de evaluación de los conocimientos sobre Pragmática	50%	3,75	0,15	3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16
Actividad de evaluación de los conocimientos sobre Semántica	50%	3,75	0,15	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

Lecturas

- Ibarretxe, Iraide; Valenzuela, Javier, eds. 2016. Lingüística cognitiva (2ª ed.). Barcelona: Anthropos.
- 1. **Capítulos de lectura obligatoria:** Cap. 2.1 La semántica cognitiva, Cap. 2.6 La semántica de marcos, Cap. 2.4 La metonimia conceptual y Cap. 2.3 La metáfora conceptual
- Portolés, J. (2004): Pragmática para hispanistas. Madrid: Síntesis.

- Subirats, Carlos. 2009. [FrameNet Español: un análisis cognitivo del léxico del español](#) En A. Alcina, E. Valero y E. Rambla, eds. Terminología y Sociedad del conocimiento. Frankfurt am Main: Peter Lang, pp. 309-320.

Referencias

- Evans, Vyvyan. 2017, 2ª ed. Cognitive Linguistics. An Introduction. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Kent, Grace H.; Rosanoff, Aaron J. 1910. A study of association in insanity. American Journal of Insanity 67: 37-96 and 317-390.
- Kövecses, Zoltán. 2010. Metaphor. A Practical Introduction. Oxford University Press.
- Miller, George A. 1996. The Science of Words. New York: Scientific American Library
- Ruppenhofer, Josef; Ellsworth, Michael; Petruck, Miriam R. L.; Johnson, Christopher R.; Scheffczyk, Jan. 2010. [FrameNet II: Extended Theory and Practice](#)

Diccionarios online

- [Diccionario CLAVE. Diccionario de uso del español actual](#)
- [Diccionario del español de México](#)
- [WordReference.com](#) Free Online Dictionaries

Aplicación de la semántica de marcos al análisis del léxico

- [FrameNet](#) An on-line lexical semantic resource for English based on frame semantics and supported by corpus evidence
- [Spanish FrameNet](#) An Online Lexical Resource and Its Application to Natural Language Processing.